

Co-funded by the Intelligent Energy Europe
Programme of the European Union

Dezvoltarea Planurilor de Mobilitate Urbană BUMP (Boosting Urban Mobility Plans)

Pachetul de sprijin BUMP

**Pachet integrat pentru sprijinul autorităților locale în elaborarea
planurilor de mobilitate urbană durabilă (PMUD)**

Versiunea 1 - Iulie 2015

Întreaga responsabilitate pentru conținutul acestui document revine autorilor . El nu reflectă neapărat
opinia Uniunii Europene . Comisia Europeană nu este responsabilă pentru utilizarea informațiilor
conținute de acesta.

Index

Introducere	3
Conceptul PMUD și rolul autorităților locale în planificarea mobilității sustenabile	3
Formula BUMP în 4 pași	3
Methodologia de intervenție: soluții specifice pentru autoritățile locale din România	4
Sesiunile de instruire în România	6
Concluzii și lecții învățate în România	11

Autor: Florin Andronescu, Agenția Locală a Energiei Alba – ALEA (Iulie 2015)

Introducere

Pachetul de sprijin integrat pentru elaborarea planurilor de mobilitate urbană durabilă (PMUD) cuprinde 4 etape complementare (sesiunea de instruire, schimbul internațional de experiență – abordări, soluții, învățare reciprocă; îndrumarea de către experți selectați în elaborarea planurilor; promovarea Autorităților locale cu cele mai bune rezultate) care au fost dezvoltate în comun de către partenerii proiectului BUMP (www.bump-mobility.eu) din 9 țări direct implicate în implementare (Italia, Spania, Marea Britanie, Germania, Republica Cehă, Ungaria, Polonia, România, Bulgaria).

Definiția programului de instruire, propusă și coordonată de Institutul pentru Amenajarea Teritoriului de la Universitatea din Dortmund (IRPUD), în primă fază a fost un model comun, standard pentru toate țările, apoi a fost pusă de acord cu contextele naționale printr-o metodologie comună, bazată pe implicarea părților interesate și a experților multidisciplinari care au realizat adaptarea acestuia pentru a răspunde mai bine la particularitățile și cerințele fiecărei țări implicate.

Acest document adună și rezumă abordări, soluții și metodologii elaborate în România de către Agenția Locală a Energiei Alba (www.alea.ro), având ca obiective sprijinirea autorităților locale beneficiare în elaborarea PMUD-urilor lor; de asemenea aceste documente sunt puse la dispoziția funcționarilor publici care în respectivele autorități locale sunt însărcinați cu planificarea și gestionarea mobilității urbane dar și la dispoziția oricăror organizații interesate în reproducerea abordării BUMP.

Notă: toate materialele și informațiile sunt disponibile pe site-ul proiectului BUMP; ele pot fi descărcate și utilizate în mod gratuit cu condiția ca numele proiectului, sursa și autorii să fie menționați. Toate materialele de instruire menționate în documentul de față sunt disponibile în secțiunea "Resurse" a site-ului BUMP (www.bump-mobility.eu).

Conceptul PMUD și rolul autorităților locale în planificarea mobilității sustenabile

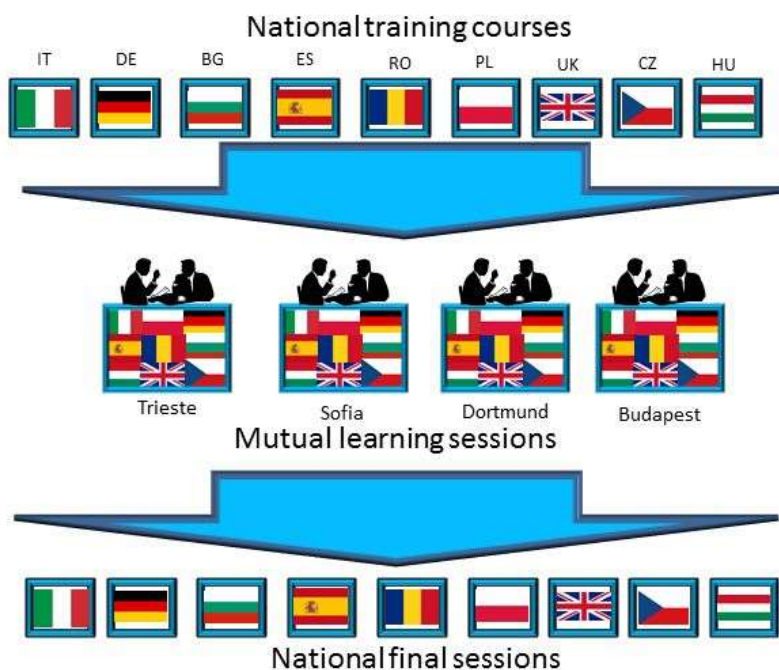
Conceptul PMUD, prezentat recent de către Comisia Europeană în "Pachetul pentru mobilitate urbană", prevede o viziune pe termen lung și un proces de planificare bazat pe obiective clare și bine definite, o monitorizare riguroasă și o metodologie de evaluare pentru acțiunile puse în aplicare, dezvoltarea integrată și echilibrată a tuturor modurilor de transport precum și un grad ridicat de integrare și coordonare pe verticală și orizontală între nivelurile de guvernare, împreună cu o abordare participativă capabilă să responsabilizeze toți actorii principali și părțile interesate în regiunile de referință.

Aceasta este misiunea ambițioasă cu care autorităților locale sunt chemați să se confrunte. Care este sprijinul pe care o autoritate locala poate beneficia în cadrul proiectului BUMP în vederea elaborării unor astfel de instrumente de planificare integrată, capabile să asigure un management durabil al transportului și mobilității în zonele urbane și periurbane?

Formula BUMP în 4 pași

Proiectul BUMP vizează autoritățile locale (orașe și agregările lor teritoriale), cu populații cuprinse 40.000-350.000 de locuitori, care doresc să dezvolte PMUD-ul lor. Scopul principal al proiectului este dezvoltarea la funcționarii publici responsabili cu planificarea urbană, mediului și mobilității, a abilităților necesare pentru a dezvolta un PMUD; astfel se răspunde la nevoile de instruire ale acestor subiecți chemați să ofere soluții pentru cererea complexă și variată de transport de persoane și marfa în mediul urban și periurban, atât în cazul planurilor care sunt dezvoltate în totalitate sau numai parțial cu personal intern ori cu sprijinul unor experți externi; responsabilii PMUD trebuie să fie în măsură să coordoneze, să monitorizeze și să evalueze activitățile acestor grupuri (alcătuite din personal intern și consultanți externi).

Pentru atingerea acestor obiective, partenerii BUMP au dezvoltat un pachet integrat de consolidare a capacităților responsabililor PMUD, care cuprinde 4 etape succesive, conectate și sinergice: etapa de instruire, etapa de învățare reciprocă, îndrumarea de către experți multidisciplinari în elaborarea planurilor, promovarea internațională a celor mai performante autorități locale ("pionierii BUMP"), astfel că, odată ce cele mai bune PMUD care sunt produse cu sprijinul proiectului, ele pot servi ca și cazuri de bune practici care pot fi promovate și replicate.

Etapa de instruire, bazată pe un program comun, dar adaptat la contextele naționale, reprezintă una dintre principalele surse de documente de referință și anume: "Dezvoltarea și implementarea unui Plan de mobilitate urbană durabilă", disponibil în limba engleză pe portalul "ELTIS - Observatorul mobilității urbane", document tradus de către partenerii BUMP în alte 8 limbi (bulgară, cehă, italiană, poloneză, română, spaniolă, germană și maghiară). Adaptările programului comun au fost realizate în fiecare țară în urma unor consultări cu experți și cu alte părți interesate în întâlniri de tip "focus grup",

care, pe lângă furnizarea de feedback cu privire la programul de instruire, au contribuit la ajustarea și validarea criteriilor de selecție și metodelor de implicare a autorităților locale beneficiare precum și la criteriile de identificare a formatorilor. Mai multe informații detaliate sunt disponibile (în limba engleză) în secțiunea "Resurse" a site-ului proiectului, în "Raportul privind pregătirea și punerea în aplicare a activităților de instruire".

Participanților la instruire li s-a oferit posibilitatea de a face schimb de experiență și know-how, de a împărtăși bune practici, abordări și soluții testate în diferite contexte, prin participarea la patru evenimente internaționale de învățare reciprocă organizate în patru țări diferite implicate în proiect, fiecare concentrându-se pe o serie de teme alese cu grijă din gama largă de probleme legate de planificarea și gestionarea mobilității urbane durabile (un "Raport privind activitățile de învățare reciprocă" detaliat este disponibilă în limba engleză, în secțiunea "Resurse" a site-ului proiectului).

A treia etapă, în curs de desfășurare în momentul elaborării acestui document, este etapa de îndrumare, care sprijină autoritățile locale în elaborarea PMUD, etapă în care experți (prin intermediul proiectului BUMP) oferă asistență multidisciplinară funcționarilor publici pentru a defini problemele și a contura soluții fezabile în realizarea unor instrumente de planificare. PMUD-urile produse de către autoritățile locale care beneficiază de aceste servicii, vor fi publicate pe site-ul proiectului pentru a servi ca material de referință, în timp ce experiențele rezultate din cooperarea de zi cu zi cu autoritățile locale vor fi rezumate și sintetizate în documentul "Orientările pentru definirea planurilor de mobilitate urbană durabilă", disponibil pe site-ul BUMP, la finalul proiectului.

Autoritățile locale cu cele mai bune rezultate ("pionierii BUMP") vor fi desemnate ca destinații pentru vizite ale delegațiilor internaționale interesate de a cunoaște și de a reproduce abordări și soluții adoptate în aceste orașe "pioniere BUMP" care au realizat planuri de calitate ridicată.

Methodologia de intervenție: soluții specifice pentru autoritățile locale din România

Sesiunile focus group organizare, concluzii

În România s-au organizat 2 întâlniri de tip focus grup: una în luna iulie 2013 iar cea de a doua în septembrie 2013, întâlnirile beneficiind de experiența ca moderator a domnului Ovidiu Romoșan, consultant în domeniul mobilității. Întâlnirile s-au organizat în Alba Iulia și au avut o durată totală de 8 ore.

În prima întâlnire focus grup au răspuns invitației 12 experți din domeniul mobilității la nivel național, iar în cea de a doua au fost prezenți 11 reprezentanți. Participanții au fost identificați ca reprezentanți ai ministerului responsabil în domeniu - MDRAP, ai agențiilor de dezvoltare regională, ai unor

companii de transport, ai agențiilor de energie, ai autorităților locale cu acțiuni relevante în domeniul transportului, ai asociației municipalităților din România.

Au fost concluzionate următoarele aspecte generale legate de mobilitate în România:

- Planificarea transportului urban ca și concept și ca și activitate nu se realizează în România la nivelul de detaliu și de profesionalism ca și în țări dezvoltate din Uniunea Europeană, mai ales dacă se compară cu țările din vestul UE. În primul rând, nu exista o abordare sistematică și structurată a planificării transportului urban. Nu există date referitoare la caracteristicile și volumul cererii de mobilitate în majoritatea aglomerărilor urbane, nu există modele de transport realizate conform procedurilor specifice.
- Planurile și proiectele existente la nivelul municipiilor și orașelor sunt bazate în mare parte numai pe proiectarea efectivă a infrastructurii și nu includ o evaluare profesională a efectelor realizării diverselor programe / proiecte asupra calității sistemului de transport urban.
- În domeniul mobilității, România se află doar la stadiul de înțelegere a utilității gestionării traficului. Există acțiuni în mobilitatea urbană durabilă, cu toate acestea ele sunt acțiuni specifice, mai mult sau mai puțin singulare, fără a fi integrate într-o strategie de mobilitate coerentă. În marile orașe s-au făcut investiții în infrastructura, dar neexistând un plan integrat, toate investițiile s-au făcut fără a lua în considerare elaborarea unui plan de mobilitate care să integreze aceste acțiuni punctuale.
- Există un deficit clar privind viziunea pe termen lung a mobilității la nivelul majorității autorităților locale din România. Deși există ideea PMUD-ului, aceste planuri nu au fost elaborate până în momentul actual, existând o serie de dificultăți în elaborarea lor: legislație insuficientă în domeniu, bariere financiare, lipsa de personal specializat dedicat în special în orașe medii și mici.
- Un avantaj important este faptul că realizarea PMUD-urilor este susținută în municipiile - poli de creștere prin finanțări dedicate din Fonduri Structurale și de Coeziune. Totuși, promovarea polilor de creștere ar putea duce, în cazul resurselor limitate, la defavorizarea unor orașe mai mici și a mediului rural.
- Este nevoie de coordonare reală la nivel superior între autoritățile locale și cele regionale pe baza unui suport legislativ, precum și de o instituție dedicată domeniului la nivel național.
- Legislația lacunară și un control permisiv în transportul interurban distorsionează întreg transportul din România. Trebuie utilizate metode organizatorice ce promovează concurența loială încă din faza planului de mobilitate (ex. obligativitatea introducerii unor măsuri ale

sistemului de transport inteligent), asigurându-se astfel un climat de concurență loială ce va conferi credibilitate PMUD-urilor.

- În România nu există suficientă încredere și respect reciproc între părțile implicate, aceștia nu se consideră parteneri ci mai degrabă concurenți

Adaptări punctuale ale modulelor trainingului

Din cauza numărului de zile prea mare destinate trainingului dar și din cauza faptului că primăriile se confruntă cu lipsă de personal disponibil a fost agreată soluția ca trainingul să se desfășoare pe parcursul a 4 sesiuni cuprinzând cele 6 module astfel trainingul poate fi facilitat și numărul de deplasări ale participanților redus.

Modulul 1

- includerea unei părți introductive în aspectele planificării transportului urban și extinderea la o zi și jumătate de training.
- realizarea unei sinteze a materialelor de training care sunt uneori exhaustive, pentru a face posibilă analiza celor 5 cazuri BUMP de către participanții la curs.

Modulul 2

- extinderea modulului de culegere și utilizarea datelor, la circa 4-6 ore. În special modulul de culegere a datelor a fost prezentat mult mai detaliat, deoarece în lipsa datelor nu s-au putut realiza evaluări corespunzătoare, deci nu s-au putut stabili măsuri optime.
- elaborarea unei sinteze a indicatorilor în care a fost prezentată clar legătura dintre indicatori și datele care să fie luate în considerare pentru estimarea nivelului de mobilitate pentru persoane și mărfuri și a caracteristicilor mobilității dar și a problemelor identificate în cadrul sistemului de transport urban.
- descrierea clară a structurii scenariilor împreună cu exemple.
- extinderea prezentării modulului de abordare a estimării efectelor implementării scenariilor / pachetelor de măsuri asupra consumului de energie și emisiilor, deoarece 1 oră nu este suficientă pentru a prezenta instrumentele utilizate în acest scop. Includerea instrumentelor europene pentru estimarea emisiilor – a se vedea CORINAIR.

Modulul 3

- Elaborarea unui material referitor la modul de selectare a priorităților, pe baza evaluării efectelor implementării diverselor scenarii / pachete de măsuri.

Modulul 4

- includerea în modulul 4 a mai multor materiale de training, care să conțină și exemple clare de bune practici.

- includerea în modulul 4 a unor programe europene ca HORIZON2020 și Fondul de Coeziune pentru noile State Membre ale UE.
- mențiunea că posibilele surse financiare pot să difere de la o țară la alta.

Modulul 5

- dezvoltarea, implementarea și monitorizarea unui PAED trebuie să se facă în mod permanent de o echipă responsabilă din autoritatea locală.
- colectarea datelor inițiale disponibile dar și a celor după implementarea măsurilor este de o importanță majoră pentru a monitoriza în mod eficient rezultatele astfel trebuie pus accent pe acest aspect al organizării lucrului.

Modulul 6

- insuficienta importanță acordată elaborării unei viziuni la începutul elaborării unui SUMP
- comunicare insuficientă cu factorii responsabili și nevoia acceptării la nivelul comunității a pachetelor de măsuri abordate
- evitarea elaborării unor măsuri fără o analiză pertinentă pe baza datelor obținute precum și evitarea preluării unor experiențe/ modele din alte municipii fără o analiză a adaptabilității lor la contextul local

Sesiunile de instruire în România

Cursurile au fost livrate de către echipa de traineri formată din domnul Adrian Vîlcan, Eugen Ionescu și domnul Ovidiu Romoșan cu participarea și coordonarea reprezentanților Agenției Locale de Energie Alba – ALEA.

	SESIUNEA 1		SESIUNEA 2	SESIUNEA 3	SESIUNEA 4	
	Modul 1	Modul 2	Modul 3	Modul 4	Modul 5	Modul 6
Data desfășurării	18 Februarie	19-20 Februarie	18-19 Martie	28-29 Aprilie	02-03 Iunie	04 Iunie
Locul desfășurării	Alba Iulia	Alba Iulia	Alba Iulia	Alba Iulia	Alba Iulia	Alba Iulia
Numărul de participanți	20	21	17	12	19	19
Traineri	Adrian Vîlcan Eugen Ionescu	Adrian Vîlcan Eugen Ionescu	Adrian Vîlcan	Adrian Vîlcan Ovidiu Romoșan	Adrian Vîlcan	Adrian Vîlcan

Structura cursurilor a fost cea recomandată în cadrul proiectului BUMP, fiind adaptată situației din România în acest domeniu acolo unde era necesar.

Obiectivele generale ale cursului au fost următoarele:

- Prezentarea și înțelegerea conceptului Planurilor Urbane de Mobilitate Durabilă și a structurii detaliate a acestora
- Prezentarea modului de abordare a analizei mobilității urbane, a identificării problemelor și stabilirii măsurilor pentru dezvoltarea unui sistem de transport urban eficient și care să fie în slujba utilizatorului, având efecte adverse minime asupra mediului
- Modalități de abordare a finanțării PMUD - Planurilor Urbane de Mobilitate Durabilă
- Dezvoltarea cunoștințelor privind PMUD în cadrul autorităților locale și stimularea inițierii de către acestea a dezvoltării, implementării și aplicării PMUD

Structura cursului și obiective specifice

Cursul a fost organizat în 4 sesiuni (6 module) distincte structurate pe durata a 10 (zece) zile de training.

În perioadele de timp dintre sesiuni participanții au primit teme prin care să exerseze practic.

În structura trainingului, respectiv în perioada dintre sesiuni, participanții au beneficiat de perioade de lucru când au încercat un exercițiu aplicativ de simulare a unui plan. Astfel aceștia au primit o competență în plus și au fost implicați direct în dinamismul procesului de planificare.

Modulul 1: Introducere în Planul de Mobilitate Urbană (PMUD). PMUD ca un întreg; stimularea motivației.

Primul modul a introdus conceptul PMUD într-un mod holistic și a conectat conceptul PMUD cu experiențele și atitudinile personale ale participanților. Pentru a realiza acest lucru, trainingul a construit o imagine detaliată a modelului, a procesului și a rezultatelor unui PMUD, prin prezentarea unor exemple de succes. Prin adoptarea acestei abordări, cursanții și-au format o imagine de ansamblu a diferențelor între elaborarea unui PMUD și planificarea transportului urban. Aceștia au putut veni în contact cu subiectele tipice și domeniile de acțiune ale unui PMUD. S-a subliniat faptul că dezvoltarea unui PMUD nu reprezintă doar planificare, dar și cooperare și acțiune.

Prin parcurgerea modulului 1, participanții:

- ✓ Au dobândit cunoștințe temeinice și structurate despre obiective, caracteristici, elemente procedurale, domenii de acțiune, măsuri dar și despre ieșirile unui PMUD. De asemenea ei le vor putea distinge pe acestea de cele caracteristice unei planificări a transportului (la nivel de bază);
- ✓ Au dezvoltat capacitatea de a crea legături între ideea de PMUD și propriile atitudini și experiențele dobândite prin lucru la nivel local în mobilitatea urbană și dezvoltarea durabilă

- ✓ Au dezvoltat capacitatea de a transfera concepte de viziuni despre mobilitate urbană durabilă și obiectivele strategice către localitatea lor;
- ✓ Au dobândit înțelegere de bază a potențialelor cheie și restricțiilor cheie ale mobilității durabile
- ✓ Au dezvoltat capacitatea de a estima modul în care procesul PMUD poate fi început, care sunt punctele de început fezabile pentru munca conceptuală și implementare la nivel local

În cadrul Modulului 1 s-a derulat și workshop-ul Utopia asupra PMUD-urilor locale

Materiale de training:

- Ghidul PMUD

Cazuri de bune practici prezentate:

- Promovarea unui nou mod de gândire în Orebro (Suedia)
- Auto-evaluare pentru a identifica punctele forte și punctele slabe în Koprivnica (Croația)
- Viziune comună asupra mobilității durabile în Cambridgeshire (Anglia)
- Comunicare între părțile interesate și cetățean privind planurile de trafic și de mobilitate în Odense (Danemarca)
- Verificarea progresului în atingerea obiectivelor - Vitoria-Gasteiz (Spain)

[Download aici materialele de training Sesiunea1 \(Modul 1 și 2\)](#)

Modulul 2: Evaluare și ținte Probleme și scenarii; evaluare status quo.

În cadrul modulului 2, participanții la training au fost invitați să adopte ideea de PMUD și primele etape esențiale ale procesului PMUD în raport cu localitățile lor. Conform principiului de învățare prin practică, ei au lucrat în contextul definirii problemelor și stabilirii obiectivelor în orașele lor.

Prin parcurgerea modulului 2, participanții:

- ✓ Au dezvoltat capacitatea de a utiliza metodele definite în cadrul modulului pentru evaluarea situației actuale la nivel local în ceea ce privește mobilitatea și mediul înconjurător, precum și să identifice și să definească problemele și deficiturile locale din punct de vedere al mobilității urbane durabile;
- ✓ Au dezvoltat capacitatea de a evalua planurile, conceptele și proiectele locale existente în ceea ce privește contribuția acestora la mobilitatea urbană durabilă;
- ✓ Au dezvoltat capacitatea de a dezvolta o cale viabilă către o mobilitate urbană durabilă prin elaborarea obiectivelor operaționale, scenariilor complete și prin stabilirea priorităților.

Modulul 2 avut ca principale activități în derularea sa următoarele:

Activitatea 1: Verificare ciclu PMUD

Activitatea 2: Utilizarea bazelor de date și metode de evaluare. Instrumente și modele existente pentru evaluarea și monitorizarea elaborării PMUD

Activitatea 3:

3.1 Ilustrarea abordărilor existente în materie de evaluare și instrumentele existente de monitorizare; materialele de training: Planul de Transport al Regiunii Helsinki (Finlanda) – prezentarea și analiza stării de fapt, Proiectul BUSTRIP din Turku (Finlanda) – analiza metodologiei de evaluare a situației inițiale, Ghidul PMUD

3.2 Evaluarea managementului mobilității și efectele în termeni de kilometraj redus și emisii de CO2 reduse; instrumente de evaluare prezentate: MaxSumo, MaxEva

3.3 Selecția și utilizarea indicatorilor transportului sustenabil; materiale de training : DESTILLATE

3.4 Dezvoltarea unor scenarii pentru sprijinul țintirii obiectivelor; materiale de training: PMUD în West Yorkshire (Marea Britanie), Parma (Italia), manualul PILOT

3.5 Introducerea unor instrumente avansate asupra evaluării efectelor în materie de energie și de emisii; instrumente bazate pe software specifice: FoffITS (în relație cu proiectul (UNECE UNDA), GREET

[Download aici materialele de training Sesiunea2 \(Modul 1 și 2\)](#)

Modulul 3: Măsuri pentru integrare și inovare. Activități de mobilitate durabilă; luarea deciziilor și priorități

Al treilea modul are drept scop elaborarea de măsuri și abordări în domeniul mobilității urbane durabile, prin utilizarea largă de exemple de bune practici specifice. Pentru a face acest lucru, participanții leagă identificarea deficitelor și stabilirea de obiective cu dezvoltarea de pachete eficiente de măsuri, prin utilizarea unei viziuni integrate privind mobilitatea și dezvoltarea urbană. Accentul s-a pus pe o discuție profundă de acțiuni fezabile și cerințele lor, mai ales pentru orașe de dimensiuni mici și mijlocii.

Prin parcurgerea modulului 3, participanții:

- ✓ Au dobândit cunoaștere aprofundată a abordărilor specifice și a gamei măsurilor, acțiunilor și proiectelor în curs de derulare legate de PMUD;
- ✓ Au dezvoltat capacitatea de a contura și a detalia pachete eficiente de măsuri care abordează probleme și oportunități legate de mobilitatea urbană durabilă;

- ✓ Au dezvoltat capacitatea de a exploata potențialul abordărilor care promovează integrarea și inovarea în mobilitatea și dezvoltarea urbană;
- ✓ Au dezvoltat capacitatea de a identifica cerințele și consecințele măsurilor și acțiunilor desfășurate.

Activitatea 1: Au fost prezentate cazuri de bună practică referitor la dezvoltarea pachetelor de măsuri:

- Krakow Polonia privind compactarea măsurilor în pachete
- Budapesta, Ungaria privind integrarea orizontală și verticală a măsurilor
- Dundee, Scoția privind utilizarea unui model simplu

Activitatea 2: Conectarea măsurilor cu grupurile țintă utilizând instrumentul MaxExplorer

Activitatea 3: Prezentarea unor cazuri de bună practică în vederea aprofundării perspectivelor asupra conceptelor de măsuri: Utilizare sustainable a spațiului și planificarea mobilității în Freiburg (Germania), Transportul public în Hasselt (Belgium) și Tallinn (Estonia), Mobilitate sustenabilă în Gent (Belgia).

Activitatea 4: Organizarea unui workshop strategic de tip World Cafe în vederea dezvoltării unui cadru strategic și operațional pentru PMUD-uri locale

[Download aici materialele de training Sesiunea 2 \(Modulul 3\)](#)

Modulul 4: Coordonare la nivel politic, juridic, financiar și procedural. Cadru orientat spre proces; resurse ale unui proces PMUD

Modulul 4 a oferit o perspectivă extinsă orientată spre proces legată de acțiunile și măsurile prevăzute din modulul 3. Acțiunile și abordările în curs de elaborare într-un PMUD au fost considerate în conformitate cu aspectele politice, juridice, financiare, procedurale și cu cele orientate spre actor. Acest modul de aprofundare justifică importanța sa prin faptul că participanții au fost puși în situația de a se confrunța cu coordonarea și managementul procesului PMUD .

Prin parcurgerea modulului 4, participanții:

- ✓ Au dezvoltat capacitatea de a recunoaște cerințele și abordările necesare implicării actorilor-cheie, și a părților interesate în domeniul mobilității și cetățeni;
- ✓ Au dobândit cunoștințe despre instrumentele și metodele necesare pentru a structura, coordona și a gestiona intern (în cadrul administrației locale) și extern (cu parteneri și public) procesul PMUD;
- ✓ Au dezvoltat capacitatea de a aborda cerințele, impactul și limitele cadrului politic, administrativ și juridic la diferite nivele în procesul PMUD;

- ✓ Au dobândit cunoștințe despre responsabilități, buget și finanțare legate de planificarea și implementarea mobilității urbane.

Activitatea 1: preluarea elementelor procedurale esențiale; material de training: PMUD Achen, Germania - exemplu de cooperare între părțile interesate pentru finanțarea unei funcții de manager de mobilitate

Activitatea 2: Clarificarea bugetului procesului de planificare

Activitatea 3: Analiza aspectelor pentru strângerea de fonduri; prezentarea unor programe de finanțare

[Download aici materialele de training Sesiunea 3 \(Modulul 4\)](#)

Modulul 5: Implementare. Activități de management; efecte ale monitorizării

Modulul 5 s-a focusat pe ultima etapă a unui proces PMUD bazat pe concepția de măsuri și acțiuni inclus într-o rețea locală de actori și într-un cadru național.

Prin parcurgerea modulului 5, participanții:

- ✓ Au dezvoltat capacitatea de a identifica cea mai potrivită interfață între planificare și implementare și au cunoștințe despre instrumente pentru a gestiona acțiunile unui PMUD;
- ✓ Au dobândit cunoștințe despre metode de a monitoriza și evalua implementarea de măsuri, acțiuni în timpul desfășurării acestora;
- ✓ Au dezvoltat capacitatea de a recunoaște necesitatea de a modifica conceptul PMUD, în scopul de a face față obstacolelor.

Activitatea 1: Realizarea unui cadru pentru managementul proiectului

Activitatea 2: Verificarea progresului către atingerea obiectivelor

Activitatea 3: Analiza trainingului din perspectiva acțiunii pilot

Activitatea 4: Implementarea unei acțiuni pilot

[Download aici materialele de training Sesiunea 4 \(Modulele 5 și 6\)](#)

Modul 6: Evitarea capcanelor și startul unei acțiuni pilot. Riscuri locale și puncte de plecare; pregătirea acțiunii pilot.

În ultimul modul printr-o abordare holistică asupra procesului PMUD s-a discutat potențialele capcane și riscuri ale procesului și metoda prin care acestea se pot evita. În plus, modulul a reflectat activitatea

participanților cu privire la localitatea lor și concentrarea materialului elaborat astfel încât aceasta să devină punct de plecare al unei acțiuni-pilot.

Prin parcurgerea modulului 6, participanții:

- ✓ Au dezvoltat capacitatea de a recunoaște și reacționa la capcane și riscuri legate de PMUD-uri locale;
- ✓ Au dezvoltat capacitatea de a analiza procesul PMUD ca un întreg și să utilizeze materialele elaborate ca punct de plecare pentru procesul PMUD local dar și pentru sesiunile de învățare reciprocă;
- ✓ Au dezvoltat capacitatea de a evalua starea și stadiul de dezvoltare a localităților lor în domeniul mobilității urbane durabile;
- ✓ Au dezvoltat capacitatea de a pre-structura procesul PMUD local în vederea pregătirii sesiunilor de învățare reciprocă și a îndrumării PMUD.

Activități: Analiza materialelor elaborate, modificarea acțiunii pilot.

La finalul cursului a fost realizată testarea participanților asupra dezvoltării nivelului de cunoștințe și deprinderi necesare derulării activității de realizare PMUD.

[Download aici materialele de training Sesiunea 4 \(Modulele 5 și 6\)](#)

Concluzii și lecții învățate în România

- Pentru România, a fost necesar ca trainingul să pună mai mult accent pe:
  - abordarea cantitativă referitoare la culegerea de date și utilizarea acestora, pe aspectele specifice ale modelării în planificarea mobilității și pe dezvoltarea scenariilor de măsuri.
  - legătura între țintele și obiectivele stabilite pentru sistemul de transport urban durabil și mobilitate, pe de o parte, și situația specifică a fiecărei arii urbane, pe de altă parte. Deși țintele sunt transferabile ca idee la modul general, a fost necesară stabilirea unor ținte specifice care depind de caracteristicile fiecărei arii urbane în parte.
- În lipsa unei experiențe anterioare în România, în training s-au arătat o mulțime de soluții practice sub forma unor exemple de bună practică, preluate din municipii avansate din UE.
- Cursanții au conștientizat faptul că PMUD-ul este fundamental pentru accesarea finanțării de la Fondul de Coeziune. Totodată s-a ajuns la consensul că analiza noilor programe cum ar fi Orizont 2020, este importantă pentru identificarea și altor oportunități de finanțare a unui PMUD

- Trainingul a evidențiat importanța abordării în detaliu a modul practic în care trebuie corelate în spațiu și timp Planul Urbanistic General, Strategia de Dezvoltare Durabilă și PMUD.
- Trainingul a arătat cum se relaționează procedurile vechi și studiile de circulație existente cu noile metode și instrumente de planificare în perioada de tranziție și care sunt indicatorii cu care se lucrează.
- Dezvoltarea, implementarea și monitorizarea PMUD trebuie să se facă în mod permanent de o echipă din cadrul autorității locale.
- Colectarea datelor din teren dar și a celor disponibile după punerea în aplicare a unor măsuri, este de o importanță majoră pentru a cuantifica în mod eficient rezultatele implementării acestor măsuri.
- S-a realizat obținerea unei cunoașteri adecvate asupra modului în care se poate stabili cine urmează să fie promotorul PMUD-ului și a procedurilor subsecvente.
- Trainingul a reprezentat un pas important pentru cursanți care au conștientizat faptul că este esențială specializarea în acest domeniu, și că vor urma și alte programe/proiecte după proiectul BUMP, menite să aprofundeze cunoașterea și pragmatismul măsurilor.
- Identificarea cursanților după profilul acestora (urbaniști, economiști, sociologi etc) s-a dovedit a fi o soluție bună datorită complexității abordării, dar s-a optat și pentru persoane dintr-o autoritate care putea asigura o comunicare optimă cu primarul.
- Un avantaj a reprezentat alegerea unor autorități locale semnatare ale Convenției primarilor.
- Datorită structurării sesiunilor s-au asigurat perioade de lucru când cursanții au realizat o simulare de plan de mobilitate – cu caracter aplicativ, bazată pe task-uri astfel crescând competența aplicativă cursantului
- Elaborarea unei structuri comune de PMUD la nivel național ar fi util, care să fie luată în considerare de către toate orașele și comunele care doresc să realizeze un astfel de plan;
- Ar fi util să se stabilească mecanisme de finanțare a unui PMUD la nivel național, eventual cu ajutorul fondurilor europene în POR 2014 - 2020, deoarece cele mai multe orașe și municipii nu au fondurile necesare pentru dezvoltarea, implementarea, monitorizarea PMUD la nivelul specific necesar de detaliu.